

EURÓPAI UNIÓ

Régiók Bizottsága

ENVE-VI/003

4. szaktanácsadási ülés – 2015. június 30.

VÉLEMÉNYTERVEZET

„Környezetvédelem, éghajlatváltozás és energiaügy” szaktanácsadás

Az energiaunióra vonatkozó csomag

Előadó: **Pascal MANGIN (FR/PPE)**
Elzász regionális önkormányzatának tagja

Ez a dokumentum a „Környezetvédelem, éghajlatváltozás és energiaügy” szaktanácsadás **2015. június 30-án 11 órától 18 óráig** tartandó ülésén kerül megvitatásra. A fordításra való tekintettel az esetleges módosító indítványokat **legkésőbb 2015. június 17-én, szerdán (brüsszeli idő szerint) 15 óráig** az erre a célra szolgáló online eszközön keresztül kell benyújtani (elérhető a tagok portáljáról: <http://cor.europa.eu/members>). <http://cor.europa.eu/members>. A felhasználói útmutató a <http://toad.cor.europa.eu/CORHelp.aspx> címen található.

Referenciaszövegek

A stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előrettekintő éghajlat-politika keretstratégiája

COM(2015) 80 final

és

Az energiahálózatok összekapcsolására vonatkozó 10%-os célkitűzés elérése – Az európai villamosenergia-hálózat felkészítése a 2020. évre

COM(2015) 82 final

**A „Környezetvédelem, éghajlatváltozás és energiaügy” szakbizottság véleménytervezete –
Az energiaunióra vonatkozó csomag**

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A legfontosabb üzenetek

1. emlékeztet arra, hogy az energia az európai integráció központi elemét képezte (1951. évi Párizsi Szerződés, 1957. március 25-i Euratom-Szerződés);
2. üdvözli, hogy az Európai Bizottság elfogadta az energiaunióra vonatkozó nem jogalkotási csomagot, amely valódi előrelépést jelent a tagállamok közötti integráltabb energiapiac felé, és keretet ad az energiapolitika jelenlegi – a Régiók Bizottsága szakpolitikai munkáiban, valamint a fenntartható energiáról, a megfizethető energiáról és az ellátás biztonságáról szóló közelmúltbeli véleményeiben már megtárgyalt – központi kérdésköreiről folyó vita kiszélesítéséhez;
3. rámutat az energiaimport uniós kereskedelmi mérlegen belüli súlyára és a harmadik országoktól való növekvő függőségre;
4. rámutat arra, hogy az európai villamosenergia-rendszer jelenleg válságban van; messzemenően képes a túlermelésre, ugyanakkor bizonyos aggályok merülnek fel az ellátás biztonságával kapcsolatban, amelyekre sürgősen reagálni kell;
5. megállapítja, hogy a megújulóenergia-termelés fokozódása és a megújuló energia hálózatba történő elsődleges betáplálása az európai nagykereskedelmi piaci árak csökkenéséhez és a hagyományos termelési eszközök jövedelmezőségének visszaeséséhez vezetett, aminek nyomán szénerőműveket nyitottak meg újból, és nőtt a CO₂-kibocsátás;
6. rámutat arra, hogy a villamosenergia-piac nem működik megfelelően, mivel a nagykereskedelmi piaci árak folyamatosan csökkennek, ami nem tükrözi az infrastruktúra fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez szükséges összes költséget, és mindeközben ennek a piacnak – a regionális vagy európai szintű működésre jogosult szereplőknek köszönhetően – el kell vezetnie az egyes országokban elérhető erőforrások és a rendelkezésre álló infrastruktúrák tényleges optimalizálásához;
7. emlékeztet arra, hogy a villamos energia európai polgárok által fizetendő végső ára – amelyről a tagállamok dönthetnek – a megújuló energia állami támogatására irányuló eszközök költsége miatt, valamint az adók és különféle, kevésbé átlátható díjak növekedése következtében egyre emelkedik;
8. kulcsfontosságúnak tartja a globális felmelegedéssel szembeni küzdelemre irányuló európai politika és az energiapolitika összekapcsolását, és emlékeztet arra, hogy a szén-dioxid-piac

tényleges szén-dioxid-árat eredményező, megfelelő működése a leghatékonyabb eszköz a karbonszegény gazdaságba való kívánt beruházások eléréséhez;

9. úgy véli, hogy az európai energiapolitika az uniós szintű területi kohézió fontos mozgatórugója, amennyiben tekintetbe veszi a különböző térségek hátrányos és kedvező adottságait, és hogy az egyes térségek erősségeinek és gyenge pontjainak összekapcsolása mindenki számára javulást eredményez;
10. kéri, hogy intézményi partnerként vonják be az energiaunióról szóló, most elindított vitába, és hogy politikai ajánlásaival hozzájárulhasson a többi intézmény munkájához, különösen a jogalkotást és az energiaunió irányítását illetően;
11. rámutat különösen arra, hogy az energiaunióra vonatkozó csomag külön szerepet szán a helyi és regionális önkormányzatoknak az épületek energiahatékonysága területén szükséges erőfeszítésekkel kapcsolatban, és üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló kötelezettségvállalását, hogy a helyi és a regionális szintre is kiterjedően javítja az energiahatékonysággal kapcsolatos projektek finanszírozásának keretfeltételeit;
12. kéri, hogy szorosabban vonják be az Európai Bizottság – különösen az intelligens épületekhez nyújtott finanszírozással kapcsolatos új kezdeményezés megvalósítására irányuló – munkájába;
13. sajnálja ugyanakkor, hogy az energiaunióra vonatkozó csomag nem utal a helyi önkormányzatokra olyan alapvető területek esetében, mint a megújuló energia, az innováció és a technológia, az ellátás biztonsága, valamint a külkapcsolatok, és kéri a Régiók Bizottságának jobb bevonását és politikai ajánlásainak figyelembevételét az energiaunióra vonatkozó csomagban előirányzott új jogszabályok – nevezetesen a megújuló energiaforrásokról szóló irányelvek felülvizsgálata – Európai Bizottság általi előkészítésének folyamata során;
14. rámutat az európai politikák sikeres megvalósítása iránti politikai támogatás fontosságára valamennyi szinten, és hangsúlyozza, hogy az energiaunió ambiciózus elképzelésének megvalósításához szilárd elkötelezettségre van szükség az európai intézmények, a tagállamok, a nemzeti parlamentek, a helyi önkormányzatok, a vállalkozások és a polgárok részéről az adott szinten és az adott hatásköreiken belül;
15. rámutat arra, hogy a helyi önkormányzatok az energiaunió nélkülözhetetlen szereplőiként fontos szerepet töltenek be a helyi és helyközi közlekedésen belüli energiatakarékosság, a régióközi kommunikációs stratégiák, a határokon átnyúló energiaipari infrastruktúrák, az új tárolási technológiákkal kapcsolatos együttműködés, az intelligens és energiatakarékos középületek társfinanszírozása, a karbonszegény gazdasággal kapcsolatos jogszabályok elfogadása, valamint az európai strukturális és beruházási alapok megújuló energiával kapcsolatos, határokon átnyúló együttműködéshez való felhasználása területén;
16. hangsúlyozza, hogy a Polgármesterek Szövetsége jó példa arra, hogy a helyi önkormányzatok hozzá tudnak járulni egy fenntartható energiapolitika megvalósításához; emlékeztet arra, hogy a Régiók Bizottsága határozottan támogatta ezt a kezdeményezést, és úgy véli, hogy erőteljesebben építeni kellene rá az energiaunió és a 2030-ig megvalósítandó uniós energiaügyi

célkitűzések lehetséges elősegítőjeként; kéri az Európai Bizottságot, hogy újabb aláírók megnyerése érdekében erősítse meg a Polgármesterek Szövetségének 2030-ig nyújtott támogatását;

Az energiahatékonyságra és a megújuló energiára vonatkozó, 2030-ig megvalósítandó ambiciózus célkitűzések tekintetében:

A térségek európai fórumának létrehozása és vezetése az energiaunióra irányulóan

17. megállapítja, hogy számos helyi kísérlet és kezdeményezés létezik, amelyeket érdemes volna hálózatba szervezni a bevált gyakorlatok és a levont tanulságok hasznosítása érdekében;
18. e célból javasolja a térségek európai fórumának létrehozását, amelyet a Régiók Bizottsága kezdeményezhetne – vagy legalábbis részt vehetne benne – egy energiaunióval foglalkozó szekció Régiók Bizottságán belüli felállításával;
19. javasolja, hogy a fórum feladata legyen azon módszerek felkutatása és előmozdítása, amelyek lehetővé teszik, hogy az európai polgárok fokozottabban támogassák és elfogadják az energiarendszer átalakításával kapcsolatos említett projekteket;

A helyi önkormányzatok erőfeszítéseinek és hozzájárulásának figyelembevétele

20. emlékeztet arra, hogy a helyi önkormányzatok gyakran az európai uniós jogszabályokban előírtaknál ambiciózusabb célokat határoznak meg;
21. felkéri az Európai Bizottságot, hogy vegye számba ezeket a bevált gyakorlatokat, és merítsen belőlük az energiaunió célkitűzéseinek jogszabályi kidolgozásakor;
22. javasolja, hogy ez a térségek fórumán keresztül történjen meg, amely rendszeresen irányíthatná a helyi önkormányzatok vállalásait, megadhatná nekik a kellő nyilvánosságot, és ezen túlmenően biztosíthatná összeegyeztethetőségüket;

A Polgármesterek Szövetsége tevékenységének erősítése és bővítése

23. rámutat a Polgármesterek Szövetsége esetében sikerrel alkalmazott többszintű megközelítésmódra, amelyet az energiaunió keretében meg kell erősíteni és át kell ültetni más tevékenységi területekre;
24. megjegyzi, hogy a Régiók Bizottsága kész hozzájárulni a Polgármesterek Szövetsége 2020 utáni stratégiájának kidolgozásához;

A legkülső területek mint az energiarendszer átalakításának valódi laboratóriumai

25. elismeri a legkülső területek sajátos jellegét, amelyek legtöbbször nincsenek összekapcsolva egymással, és drága szénalapú energiatermeléstől függenek, miközben jelentős potenciállal rendelkeznek a megújuló energia fejlesztése tekintetében;

26. kéri az Európai Bizottságot, hogy kísérje figyelemmel a legkülső területeken végrehajtott innovatív projekteket annak érdekében, hogy azok az energiarendszer átalakításának valódi laboratóriumaivá váljanak;

Az energiahatékonyságra/a fenntartható energiára irányuló, helyi és regionális szintű projektek finanszírozása tekintetében:

Hatékony pénzügyi eszközök biztosítása

27. megerősíti, hogy prioritásnak tekinti a többi intézménnyel való együttműködést a fenntartható energiára irányuló helyi és regionális beruházások esetében alkalmazandó szabályozási és pénzügyi feltételek javítása érdekében;
28. elismeri az energiahatékonyságot támogató pénzügyi eszközök jobb előmozdításának fontosságát a közlekedés és az épületek terén, különösen helyi szinten, ideértve az Európai Bizottság jövőbeni „Intelligens finanszírozás – intelligens épületek” kezdeményezését, amelyet a Régiók Bizottsága jelentős kezdeményezésnek tart;
29. hangsúlyozza, hogy ezek a politikák még hatékonyabbak lesznek azáltal, ha a bevezetett gazdasági modellek a magánforrások erőteljes mobilizálásával támogatják őket, a szabályozási környezetet pedig oly módon harmonizálják és biztosítják, hogy az innováció továbbra is fejlődhessen, lehetővé téve valamennyi szereplő számára a rendszer intelligensebbé tételét és a fogyasztókhoz való közelebb vitelét;
30. felkéri az Európai Bizottságot, hogy lépjen fel annak érdekében, hogy az állami támogatásokra vonatkozó új iránymutatások ne rójanak többletterhet a megújuló energiával és az energiahatékonysággal kapcsolatos helyi és regionális projektekre, illetve az intelligens hálózatok („smart grids”) és a tárolás köré szerveződő helyi modellekre, amelyek nem tudják felvenni a versenyt a nagy piaci szereplőkkel;

A belső energiapiacra belül a fogyasztókra helyezett hangsúly tekintetében:

31. üdvözli, hogy az Európai Bizottság az energiafogyasztók érdekeit szolgáló új megállapodást szándékozik létrehozni, mivel az a tervek szerint magában fogja foglalni az energiapolitikával kapcsolatos legutóbbi RB-véleményekben alapvető fontosságúként megjelölt területeket, különösen a fogyasztók energiarendszerbe történő aktív bevonását;

Az energiahatékonyság előmozdítása az energiafogyasztás csökkentése érdekében

32. elismeri, hogy az épületek energiahatékonysági potenciáljának jobb kiaknázásával kapcsolatos uniós célkitűzés elsőrendű fontosságú; ezen intézkedés révén – hatékony kísérő intézkedések mellett – csökkenthetők az épületek lakóinak energiára fordított kiadásai;
33. emlékeztet arra, hogy a lakások hatékony energetikai szigetelésének támogatása fontos intézkedés lehet az energiaszegénységgel szembeni küzdelem és a helyi foglalkoztatás előmozdítása tekintetében;

34. hangsúlyozza, hogy e politika csak akkor fejthet ki maximális hatást, ha nagy léptékben hajtják végre;
35. ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy ezen intézkedés hatékonysága egyszerre múlik az energetikai teljesítményre vonatkozó ambiciózus célkitűzéseken és a lakók számára biztosított segítségnyújtáson;

Hatékony szabályozás biztosítása a fogyasztók védelmében

36. hangsúlyozza, hogy a szabályozás az energiapiac működésének alapvető eleme, és az árjelzés alkalmazása elengedhetetlen ahhoz, hogy lehetővé váljon az infrastruktúra és a termelési eszközök helyének legmegfelelőbb meghatározása;
37. felhívja a figyelmet arra, hogy az energiaágazat továbbra is messzemenően tőkealapú, ami hosszú távú szabályozási stabilitást tesz szükségessé;
38. megjegyzi, hogy a jellegénél fogva elszórtabb megújuló energia termelésének növekedése a termelési helyek elszórtabbá válását, és ezáltal a helyi önkormányzatok erőteljes szerepvállalását vonja maga után;
39. kéri, hogy az Európai Unió ösztönözze a nemzeti szabályozó hatóságokat a helyi önkormányzatok egy képviselőjének bevonására;
40. szeretné, ha az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége testületében helyet foglalhatna a helyi önkormányzatok képviselője, akit a Régiók Bizottsága jelölhetne ki;

Az energiaszegénység elleni küzdelem: európai szintű prioritás

41. sajnálja, hogy nő az energiaszegénység, azaz egyre többen nem férnek hozzá normálisan és rendszeresen a szükségleteik kielégítéséhez szükséges energiaforrásokhoz otthonukban, valamint a közlekedés területén;
42. javasolja az energiaszegénység valamennyi uniós tagállam számára közös fogalom meghatározásának kidolgozását, valamint európai mutatók meghatározását a probléma jobb megragadása és kezelése érdekében;
43. javasolja, hogy a térségek fóruma szervezzen rendszeres találkozót az energiaszegénység megvitatása, a helyi, nemzeti és európai kezdeményezések előmozdítása, valamint a politikai, szervezeti és ipari döntéshozókhoz intézendő gyakorlati ajánlások megfogalmazása céljából;
44. úgy véli, hogy az energiaszegénység elleni küzdelem mögött az energiahatékonyság, a közlekedés és az oktatás területén, valamint szociális téren végrehajtott politikáknak kell állniuk;
45. véleménye szerint a legnehezebb helyzetek kezeléséhez a probléma átfogó megközelítésére van szükség, és a szociális politikák keretében kell eljárni;

Intelligens hálózatok és mérőórák: eszközök a fogyasztók szolgálatában

46. hangsúlyozza, hogy a rendszer egészének optimalizálása érdekében fel kell gyorsítani egy intelligens rendszer hálózatok és termelők/fogyasztók szintjén történő kialakítását, valamint az intelligens mérőórák bevezetését, ami a fogyasztó tevékeny bevonásával fontos katalizátora az optimalizált keresletszabályozásnak;

Az energetikai infrastruktúra tekintetében: bizonyos államok összekapcsolásának szükségessége

47. elismeri az EU egészén belüli gáz- és villamosenergia-összeköttetések stratégiai jelentőségét; egyetért azzal, hogy az új infrastruktúrába való beruházás előtt meg kell győződni a meglévő infrastruktúrák optimális használatáról, és hogy az első számú prioritás a hálózatok és a rendszer intelligenssé tételébe való beruházás;
48. rámutat az energetikai infrastruktúrába történő beruházás fontosságára, és kéri, hogy vonják be a Régiók Bizottságát az energetikai infrastruktúrával foglalkozó fórum tevékenységeibe;
49. emlékeztet ugyanakkor arra, hogy mivel az infrastruktúrát a fogyasztók finanszírozzák, a közös érdekű projektek azonosításakor részletes költség-haszon elemzésre kell támaszkodni;
50. kiemeli a lakossági támogatás fontosságát az infrastruktúrák ésszerű időn belüli kiépítésének lehetővé tételében;

A helyi önkormányzatok villamosenergia-hálózat biztosításához történő hozzájárulásának elismerése

51. megjegyzi, hogy a helyi önkormányzatok a termelési eszközök optimális meghonosítása révén – különösen a helyi energetikai potenciálok figyelembevételével – lehetővé teszik a termelési szükségletek biztosításának valós megközelítését;
52. úgy véli, hogy a megújuló energiára, a környezetbarát közlekedésre, a szén-dioxid-leválasztásra és az energiatárolásra irányuló innovációt helyi szinten is támogatni kell;
53. javasolja, hogy az Európai Unió a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartásával ösztönözze előíró jellegű modellek kidolgozását az energiarendszer fejlesztésére vonatkozóan, amelyeket minimálisan regionális szinten határoznának meg, és amelyek koherenciáját európai szinten kellene felügyelni;

A határ menti térségek mint az energiaunió laboratóriumai

54. sajnálja, hogy a határeffektus és a nemzeti jogszabályok különbözősége miatt a határ menti térségek gyakran hátrányos helyzetben vannak, vagy nem képesek teljes mértékben kihasználni energetikai potenciáljukat;
55. javasolja, hogy az Európai Bizottság mozdítsa elő a régiók határeffektus megszüntetésére irányuló, önkéntességen alapuló megközelítéseit;

56. felkéri az Uniót, hogy adott esetben segítse elő egy szükség szerinti szabályozási keret létrejöttét, amely támogathatja a határ két oldalán működő elosztóhálózatok összekapcsolását és az energetikai integráció optimalizálását;
57. kéri az Európai Bizottságot, hogy kísérje figyelemmel és külön ösztönözze az elosztással kapcsolatos regionális együttműködési projekteket;
58. javasolja, hogy folyamatosan teremtsenek igazságos egyensúlyt a nagyléptékű, határokon átnyúló infrastruktúrákra fordított uniós kiadások és a helyi szükségletekre történő reagálás között, hogy még jobban integrálni lehessen a hálózatba a helyileg termelt megújuló energiát, és egyidejűleg fejleszteni lehessen az intelligens elosztóhálózatokat;

Az innováció tekintetében: az innováció mint az energiarendszer átalakításának motorja és a foglalkoztatás hajtóereje

59. elismeri, hogy az energetikai technológiákkal kapcsolatos innováció stratégiai szerepet játszik az uniós energiarendszer sikeres dekarbonizációja és ezáltal a kibocsátáscsökkentés szempontjából;
60. rámutat arra, hogy az energiaunióknak prioritásként kell kezelnie az olyan, jelentős technológiai tartalommal rendelkező iparágak létrehozását, amelyek elősegítik az aktív keresletszabályozást, az intelligens energiafelhasználást és az energiahatékonyságot;
61. úgy véli, hogy e gyorsan megvalósítható kötelezettségvállalás az első számú forrása annak, hogy előrelépést lehessen elérni az energiaipar versenyképessége, a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése és az át nem telepíthető munkahelyek tekintetében;
62. véleménye szerint a helyi önkormányzatok jelentős serkentő eszközökkel rendelkeznek ahhoz, hogy az épületekkel kapcsolatos, a lakhatási, a mobilitási és a területrendezési politikáikon keresztül, valamint az oktatás és a szakképzés révén javítsák az energiahatékonyságot;
63. kifejezi azt a kívánságát, hogy együttműködhessen az Energiaügyi Főigazgatósággal és a Regionális és Várospolitikai Főigazgatósággal, valamint a Közös Kutatóközponttal az uniós politikák és a finanszírozási programok közötti jobb kapcsolatok/szinergiák kialakítási lehetőségeinek tanulmányozása érdekében, hogy ezáltal az intelligens szakosodási stratégiák keretében optimalizálni lehessen az energiával kapcsolatos beruházásokra irányuló regionális és helyi erőfeszítéseket;

Az energiapolitika külső dimenziója tekintetében:

64. megjegyzi, hogy a Régiók Bizottsága rendszeresen részt vett a keleti partnerség energiabiztonsági platformjában, és hogy lehetővé kell tenni, hogy az Európai Unió tapasztalatai külső partnereink javára váljanak, vállalatunk ipari és technológiai know-how-jának hasznosítása mellett;

65. hangsúlyozza, hogy a fenntartható energiára irányuló helyi és regionális szintű projektek következtében csökkent az Európai Unió külvilágtól való energiafüggősége;
66. javasolja a Régiók Bizottsága véleményének kikérését az Európai Bizottság külső energiapolitikával kapcsolatos elkövetkező kezdeményezéseire vonatkozóan.

Kelt Brüsszelben, 20xx. ... xx-án/én.

II. ELJÁRÁS

Cím:	Az energiaunióra vonatkozó csomag
Hivatkozás:	COM(2015) 80 és 81 final
Jogalap	Az EUMSZ 307. cikkének (1) bekezdése
Eljárási szabályzat:	
Tanácsi/Európai parlamenti felkérés kelte/ Az Európai Bizottság levelének kelte:	2015. február 25.
Elnökségi/Elnöki határozat kelte:	2015. március 5.
Illetékes szakbizottság:	„Környezetvédelem, éghajlatváltozás és energiaügy” (ENVE) szakbizottság
Előadó:	Pascal Mangin (FR/EPP) Elzász regionális önkormányzatának tagja
Elemző feljegyzés:	
Szakbizottsági vita:	2015. június 30.
Szakbizottsági elfogadás kelte:	2015. június 30.
Szakbizottsági szavazás eredménye: (szavazattöbbséggel/egyhangúlag elfogadva)	
Plenáris ülésen történő elfogadás kelte:	2015. október 13–14.
Korábbi RB-vélemények	<ul style="list-style-type: none"> – Energiainfrastruktúra-prioritások 2020-ig és azt követően (CdR 7/2011 fin), – Energiahatékonyság a városokban és régiókban – a vidéki és a városi területek közötti különbségek kiemelt kezelése (CdR 85/2012 fin), – 2050-ig szóló energiaügyi ütemterv (CdR 88/2012 fin), – A belső energiapiac működőképessé tétele (CdR 595/2013 fin), – Megfizethető energia mindenki számára (CdR 8068/2013 fin).
A szubszidiaritás-ellenőrzési hálózattal folytatott konzultáció kelte:	-